

הצעה לסנטים של האוניברסיטאות

רקע

המל"ג הקודמת נענתה לבקשת שר החינוך ליזום קוד אתי אשר יקבע כללי התנהגות מפורטים שיחייבו את חברי הסגל במוסדות להשכלה גבוהה. המל"ג ביקשה מפרופ' אסא כשר מאוניברסיטת תל אביב להגיש הצעה לקוד אתי כזה.

הוועדה הבין-סנטית דנה בנושא סמוך למועד המינוי, והגיעה למסקנה שקביעת קוד אתי מחייב עומדת בסתירה לעצמאות של המוסדות להשכלה גבוהה המובטחת בחוק. היא הביאה את עמדתה זו בפני המל"ג החדשה עם כינונה, וביקשה שהמל"ג תזנח את היוזמה.

המל"ג לא דנה בנושא עד אחרי שהמלצותיו של פרופ' כשר הוגשו לה. ההמלצות נתקלו בביקורת ציבורית אשר התייחסה לגופן של ההמלצות. העמדה העקרונית של הוועדה הבין-סנטית, המסתמכת הן על לשון החוק ועל כוונת המחוקק והן על המקובל במדינות רבות בעולם, אשר לפיה ההתנהלות האקדמית באוניברסיטה נקבעת על ידי המוסד עצמו, הופצה כגילוי דעת פומבי.

לאור הביקורת החליטה המל"ג להטיל על תת-ועדה מטעמה לבחון את המלצותיו של פרופ' כשר, לגבש המלצות ולהביאן לדיון במליאת המל"ג.

אנו מבקשים להביא לדיון בסנטים את הצעת ההחלטה המפורטת בהמשך, ומקווים שאימוץ על ידי הסנטים יסייע למל"ג לזנוח את היוזמה. לחלופין, המל"ג תוכל, אם תרצה בכך, להצטרף לעקרונות המופיעים בהצעה, ולהמליץ כי כל מוסד להשכלה גבוהה יאמץ עקרונות דומים, כאשר אופן מימושם יהיה נתון בידי כל מוסד בנפרד, בהתאם לחוק.

הצעת ההחלטה המוצעת נסמכת על עקרון האוניברסליות של המדע, שאומץ על ידי המועצה הבינלאומית למדע (ICSU), ועל עקרונות החופש האקדמי והאחריות המקצועית של חברי סגל, שהתקבל על ידי האגודה האמריקאית של הסגל האקדמי (AAUP).

הצעת ההחלטה:

1. **העצמאות האקדמית של האוניברסיטאות מעוגנת בחוק הקובע כי כל מוסד בן חורין לכלכל את ענייניו האקדמיים כטוב בעיניו.**
2. **לפי חוקת האוניברסיטה הסנט הוא הגוף האקדמי העליון והוא הגוף המוסמך לקבוע מדיניות אקדמית על כל היבטיה.**
3. **הסנט מאמץ את העקרונות הבאים באשר להתנהלות האקדמית של חברי הסגל:**
 - א. **עקרון האוניברסליות של המדע. עיקרון זה תואם את החלטות המועצה הבינלאומית למדע-הגוף המאגד את רוב האקדמיות הלאומיות למדעים בעולם. העיקרון קובע כי הפעילות החופשית והאחראית של המדענים חיונית לקידום המדע ולהתפתחות האנושית. הפעילות מחייבת חופש תנועה, חופש התאגדות מקצועית חופש ביטוי ותקשורת בין מדענים, וכן מתן גישה שוויונית לנתונים, למידע ולמשאבים.**
 - ב. **כל העוסקים בעבודה מדעית ובפרסומה צריכים לעשות עבודתם ביושרה, שקיפות, אמינות והוגנות. חל איסור על אפליה מטעמים כגון מוצא אתני, דת, אזרחות, שפה, השקפות פוליטיות, זהות מגדרית, או גיל.**
 - ג. **כללי התנהלות מקצועית של חבר סגל - לחברי הסגל מוקנית זכות לחירות מוחלטת בעבודתם המדעית ובפרסום תוצאות מחקריהם. חברי הסגל צריכים להקפיד לנהוג**

ביושרה מקצועית במהלך ההוראה, ולפעול כלפי עמיתים וסטודנטים לאור האמור
בסעיף ב'.
4. ההטמעה של עקרונות אלה בהליכים האקדמיים הפנימיים של האוניברסיטה היא
באחריות הסנט.